

Til
Indenrigsminister Christian Rabjerg Madsen
Erhvervsminister Simon Kollerup
Cc Udvalget for Småøer
Udvalget for Landdistrikter og Øer

Fejøl, 5. oktober 2022

Stigende el-priser truer ø-købmænds eksistens

I Sammenslutningen af Danske Småøer oplever vi lige nu stor bekymring blandt købmændene på de små øer.

Som bekendt er el-udgifterne for dagligvarebutikker steget eksplosivt i de seneste måneder. Det er et problem for hele branchen, men for de små ø-købmænd er det fatalt.

Prisstigningerne sker sideløbende med at kunderne køber mindre på grund af de generelle prisstigninger i samfundet. Samtidig er vi udenfor turistsæsonen, hvor kundegrundlaget begrænser sig til øens beboere. Mange ø-købmænd ser sig derfor i øjeblikket nødsaget til at fyre medarbejdere, som de ellers har brug for og ønsker at beholde, indskrænke åbningstider og mindske varelageret. Alt sammen noget der igen påvirker indtjeningen negativt.

Det er en meget alvorlig situation: De små ø-købmænd risikerer simpelthen at lukke.

På de små øer er butikken helt afgørende for øernes sammenhængskraft og bæredygtighed. Mange af øernes dagligvarebutikker er andelsforeninger, hvor øboere og fritidshusejere har rejst kapital til at etablere og sikre butikken.

I modsætning til mange landdistrikter vil en lukket ø-købmændsbutik indebære meget lang transporttid efter dagligvarer, ligesom man heller ikke på mange øer kan benytte sig af dagligvare-netbutikker, da de ikke leverer varer til ikke brofaste øer. Med andre ord bliver indkøb af dagligvarer en udfordring for øboerne og vil påvirke den ellers positive tendens, vi har set ift. bosætning gennem de seneste år.

Lukker ø-købmanden, sættes der ydermere gang i en ond spiral med fraflytning, faldende huspriser, ingen tilflytning, lukning af skole mv.

Hvorfor særlig hjælp til ø-købmænd?

- Hvis købmanden på den lille ø lukker, er der ikke andre steder at tage hen. Sammen med færgeren er købmanden på øen ofte en forudsætning for bosætning.
- Prisstigningerne på el m.m. rammer de små købmænd ekstra hårdt. Især i vintermånederne, udenfor turistsæsonen, er der stor forskel på omsætningen i butikker på de små øer og på fastlandet.
- Udsættelse af el-udgifter (henstandsordningen) hjælper ikke de små ø-købmænd. Deres økonomi kan ikke bære rentetilskrivningen og der er ikke mulighed for at lægge midler til side til tilbagebetaling senere.
- Nedsættelse af el-afgifter hjælper ikke, da de i forvejen kan trækkes fra.
- De fleste store supermarkeder har for længst energirenoveret. De har kapital i ryggen, der gør det muligt at langtidsinvestere større beløb. Det har de små købmænd ikke.
- Der findes muligheder for tilskud til energirenovering, hvilket er godt, men det hjælper ikke på det akutte problem.
- Mange ø-købmænd er andels- eller foreningsdrevet. Forpagtningsudgifter, leje af lokaler m.m. er derfor i forvejen sat til et minimum. Udsættelse eller eftergivelse af disse udgifter er derfor kun en lille hjælp, og løser derfor heller ikke det akutte problem.

Derfor mener Sammenslutningen af Danske Småøer, at der er brug for en akut hjælpepulje til dækning af merudgifter til el for små dagligvarebutikker.

Derudover vil det hjælpe med en forlængelse af fristen for indbetaling af moms og en fremskyndelse af refusion af elafgift og moms på el, så vi undgår, at butikker lukker her og nu.

Med venlig hilsen

Kirsten Sydendal
Formand

Sammenslutningen af Danske Småøer

